

Visitaprotokoll Porsanger menighet
16.11-20.11 2016
Tema: "Kultur og frivillighet"

Visitasen ble ledet av biskop Olav Øygard. Han ble assistert av prost Egil Lønmo og ledsaget av rådgiver Karl Yngve Bergkåsa.

Onsdag 16. november

0900-1130 Prestemøte på Lakselv kirkes menighetshus.

Tilstede: Biskop Olav Øygard, rådgiver Karl Yngve Bergkåsa, prost Egil Lønmo, Bjarne Gustad, Jan Høifødt, Janos Kona og Erik Leo Mørtsell.

Før visitasen startet hadde biskopen møte med prestene i Indre Finnmark prosti.

1200-1300 Møte med kirkelig ansatte

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, prostiprest Jan Høifødt, kirkeverge Egil Borch, kirketjener/graver Kurt Peder Rasmussen, fung. kirketjener Stian Rasmussen, organist Anastasia Dmitrieva, kirketjener/graver Rune Persen, menighetsrådsleder Oddbjørn Karlsen

Egil Borch innledet møtet og de tilstedeværende presenterte seg.

Det har vært få stabsmøter i den senere tiden og det skal endre seg i tida framover. Det er svært viktig å få samlet alle tilsatte og koordinere driften og aktivitetene.

Det var kirketjenerstilling i Billefjord inntil for noen år siden. Så ble det innstramminger på økonomien og stillingen ble ikke videreført. Kirketjener i Børselv gjør i dag også tjeneste ved behov i Billefjord. Kirkebygget er eid av Samemisjon samt Billefjord kirkeforening, og kirka leier lokalene der ved kirkelige handlinger.

Trosopplæringsarbeidet i menigheten er kommet godt i gang. Det er ansatt trosopplærer i 50% og alle årstrinn er representert i planen og skal være ivaretatt. Se plan for trosopplæring Porsanger menighet, for detaljer.

Det er en utfordring med varmeregulering, særlig i Lakselv kirke og menighetssal. Klokkene må ringes manuelt og dette er et HMS-spørsmål. Kirka har ellers en del mangler (se visitasrapporten) og det savnes kontorlokaler i menighetssalen. Det er planlagt å søke om å utvide menighetssalen med kirkekontor. Kommunen har signalisert at dette kan være mulig å få realisert i 2019.

Kirkekontoret mangler sekretær og dette fører til merarbeid for kirkevergen. Denne problemstillingen har høy prioritet i forhold til kommunen og det jobbes med å finne lønnsmidler.

Kirkegårder er pålagt å ha ledig kapasitet på 3% av befolkningen i kommunen. Dette følges nøye i Porsanger. Det arbeides med å vedlikeholde dem godt og sørge for at de er verdige steder å minnes de døde. Det er også utarbeidet regulert plan for kirkegården i Lakselv. Dette er tenkt å gjennomføres også på de andre kirkegårdene.

Biskopen takket de ansatte for den viktige jobben de gjør for kirka og bygda. Alle som er med å legge til rette for Ordet og sakramentene gjør en viktig jobb i menighetene våre. Varme, estetikk, musikk, planlegging er alle nødvendige deler som tilrettelegger for gode gudstjenester og kirkelige handlinger.

1315-1400 Møte med Asvo

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, daglig leder Sigmund Hansen, de ansatte

Daglig leder Sigmund Hansen ønsket velkommen og viste oss rundt på arbeidsplassen. Bedriften ble opprettet i 1992 og dagens bygg er fra 2007. Der fikk vi se mangfoldet i virksomheten som består av både duodji, snekring og ulike kreative gjenbruksløsninger. Det var fint å se at arbeidets verdi ikke bare er det som produseres, men også den følelsen den gir av eget verd for den som arbeider.

1405-1445 Besøk i Lakselv barnehage

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, de ansatte og barna

Visitasen fortsatte onsdag formiddag med besøk til Lakselv barnehage. Vi fikk høre barna syng og de hadde noen spørsmål til biskopen og hans følge. Det var fint å møte de minste i menigheten og få være sammen med dem under bispevisitasen.

1800-1915 Møte med frivillige

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, prostiprest Jan Høifødt, Anastasia Dmitrieva, Egil Borch, Asfrid Karlsen, Oddbjørn Karlsen, Anton Sivertsen, Bjørg Hana, Brit-Elisabeth Wilhelmsen Vidal, Olga Ninni Bueng, Solveig Hansen, Else Marie Hansen, Ingrid Golten, Britta Hansen, Øyfrid Haugli

Prost Egil Lønmo ønsket velkommen til møtet. Asfrid Karlsen kom med en hilsen og leste et dikt hun hadde laget selv.

Flere fra kirkeforeningen var tilstede og de utgjør en vesentlig del av arbeidet i menigheten. De samler inn penger og er aktive på mange arenaer. Menighetsbladet har egen redaksjon og ekstern redaktør. Tidligere i år samlet de inn over 30 000 kr til menigheten.

Det drives flere kirkekor i Porsanger og de er innimellom med på gudstjenester. De synger også på omsorgsboligene og helsetunet.

«Vi over 60» ble startet opp av Laila Jernsletten og har samlinger en gang i måneden i menighetssalen. Der er det andakt, bibelforelesninger, sang, samvær, loddsalg og mye annet.

Biskopen takket for møtet og understreket hvor viktig frivillighet er for det lokale menighetslivet. Mennesker som er glad i Jesus og forplikter seg til å drive og være med å bygge Guds rike er den største egenkapital ei kirke kan ha. Det er flott at det er en så levende frivillighet i Porsanger og at mange mennesker ønsker å være med å drive menighetsarbeidet.

1930-2100 Møte med menighetsrådet

Tilstede: biskop Øygaard, prost Lønmo, rådgiver Bergåsa, Egil Borch, Oddbjørn Karlsen, Brit Elisabeth Wilhelmsen, Maija Hoikka, Magnus Gran, Sølvi Johansen, Mona Henriksen, Hans-Trygve Busk

MR-leder Oddbjørn Karlsen innledet møtet og ønsket velkommen. Han understreket at staben er godt ledet av kirkevergen og resten av administrasjonen. Menigheten har flere kirker og medfølgende kirkegårder.

Biskopen fikk ordet og kom med noen kommentarer i forbindelse med visitasrapporten. Porsanger er en av de få kommunene i landet som har tre språkgrupper: nordsamisk, kvensk og norsk. Andelen kirkemedlemmer i kommunen er 84% og dette er en svak nedgang fra tidligere. Det er gledelig å registrere at antallet mennesker som er innom kirka i løpet av året har økt betraktelig de siste årene. Dette gjenspeiler det gode arbeidet som ansatte og frivillige driver med i menigheten.

Det er to gudstjenester i Billefjord og to i Lakselv på samisk, samt en gudstjeneste i Skoganvarre. Det er en gudstjeneste i Børselv og en i Lakselv på kvensk.

Det prioriteres å ha andakt på institusjon hver uke.

Trosopplæringsplanen til menigheten er god og bærer preg av gjennomtenkte prosesser og god frivillighet i kirka.

Porsanger har mottatt en ekstraprioritering fra trosopplæringsmidlene til Indre-Finnmark, siden de ikke har kateket eller diakon i menigheten. Disse midlene bevilges fra de andre menighetene, fra trosopplæringsmidlene, og utgjør en 50% stilling innenfor trosopplæring.

Diakoniplanen for menigheten er ikke ferdigstilt, men diakoniutvalget jobber med saken. Flere diakonale tiltak er iverksatt den senere tida. "Vi over 60" er et tilbud som mange setter pris på. Arbeidet blant flyktninger med samtaler og møteplasser har vært en viktig prioritet for soknepresten.

Helsesportuka er et tilbud til mennesker som trenger hjelp med tilrettelegging. Det er svært viktig å inkludere mennesker med psykiske og fysiske funksjonshemninger, også her i Porsanger. Kirka har et stort ansvar for å inkludere denne gruppen av mennesker.

En mannsgruppe er etablert i menigheten, ledet av soknepresten. Dette er et viktig tiltak for å engasjere menn i kristent arbeid, inspirert fra det amerikanske kontinentet.

Menighetens misjonsprosjekt er nå Tamboskolen i Ecuador, som flere andre menigheter i Indre Finnmark prosti også har.

Menigheten har økonomiske utfordringer, bl.a. gjeld på 830 000 kr til kommunen. Det foreligger per nå en søknad om sletting av denne gjelden p.g.a. for lite tilskudd til kirka de siste årene fra kommunen. Husleien for de nåværende kontorlokalene er høy og det er ønskelig å lage nye lokaler i tilknytning til Lakselv kirke, samt utbygging av menighetssalen.

Signaler fra kommunen indikerer at dette kan være realiserbart 2019-2020. Det planlegges å ha to faste møter i året med kommunen, et på våren og et på høsten.

Prestesituasjonen i Porsanger er rammet av at Den norske kirke ikke har nok midler til å drive alle menigheter med faste prestestillinger. Planen er at Porsanger vil få betjening fra prostipresten inntil videre, slik det har vært fram til nå. Den kortsiktige planen i bispedømmet er at hvert prosti må kutte 1 prestestilling.

Veidnesklubben skal betjenes fra Lebesby/Kjøllefjord, men dette er uhensiktsmessig p.g.a. avstanden dit. Det er mer naturlig at betjeningen kan gjøres fra Porsanger, men kirketjener, organist og annet kan lønnes fra Lebesby.

Fram til 2012 hadde kirka kontorlokaler på rådhuset og kunne benytte seg av servicekontoret som sekretærtjenesteleverandør. Etter flyttinga har sekretærfunksjonen ikke blitt ivaretatt på en varig måte. Stillingen er svært viktig for at arkivering, post og andre tjenester skal ivaretas uten at kirkevergen blir sittende med ansvaret for dette, på toppen av de andre arbeidsoppgavene. Sekretæren er menighetens ansikt utad og første møte med kirka på telefon.

Tolketjenesten i Porsanger er satt til 25% samisk tolk i Strategiplan for samisk kirkeliv. Dette har ikke vært realisert de siste årene. Det største problemet er at det ikke er folk å ansette i stillingen, samt at det kan være vanskelig å få ansatt til kun 25% stilling. Det settes opp en liste med navn av folk som kan forespørres. Dette gjelder også kvensk tolking, om enn ikke i 25%.

Soknepresten har blitt forespurt om å ha gudstjenester på kvensk andre steder i bispedømmet. Det har derfor vært snakk om behov for en prostiprest for kvensk kirkeliv. Fins det noen som kan gå inn i et slikt engasjement? Og i hvilken grad kan soknepresten i Porsanger ambulere på denne måten?

Biskopen takket for møtet og den innsatsen som menighetsrådsmedlemmene gjør for Porsanger menighet.

Torsdag 17. november

0830-0915 Frokostmøte med Kvensk forening og Kvensk institutt

Tilstede: Biskop Øygard, rådgiver Bergkåsa, prost Lønmo, kirkeverge Egil Borch, Arne Hansen, Asfrid Karlsen, Svanhild Paulsen, Astrid Gjertsen, Olaf Andersen, Hilde Schanke, Karin Larsen, Lisbeth Gjertsen, Rune Persen, Oddbjørn Karlsen og Liv Annie Johansen

Det ble servert frokost i Lakselv menighetssal med medlemmer fra to kvenske foreninger og kvensk institutt.

Arbeidet med å løfte fram det kvenske i Porsanger har begynt å bære frukt. Barn får lære kvensk og det fører til at foreldre også ønsker å lære språket. Det har positive ringvirkninger for lokalsamfunnet å ta vare på den arven som for mange har vært gjemt bort.

Akkurat i Lakselv var det mest kvensk som kunne høres, mens det samiske var mer framtreddende i Brenna, Billefjord og Skoganvarre. Men mange var tre-språklige, særlig for et par generasjoner siden. Det gjøres en viktig jobb med synliggjøring og fokus på det kvenske.

Det er behov for å tilrettelegge for tolketjeneste i kirkelig sammenheng. Det er vanskelig å finne tolk til gudstjenester, ikke bare i Porsanger, men andre steder i Finnmark. Viktig å finne folk som kan være i en slik tjeneste, og prester må få opplæring i kvensk slik at språket kan ivaretas i gudstjenestelivet og de kirkelige handlinger.

Det er kommet en «frasebok» til bruk på institusjoner som er på både samisk og kvensk. Dette er meget viktig for å kunne ivareta beboere og pasienter som i mange tilfelle husker sitt morsmål bedre enn norsk den siste delen av livet.

I Børselv leser man Fadervår på kvensk, i Billefjord på samisk, det samme med noen av salmene. I Lakselv kan alle tre språk brukes. Det er viktig at språkene lyder i menighetens gudstjenesteliv; det gir verdi og viser at Gud hører oss alle på vårt eget hjertespråk. Luther oversatte Bibelen til et språk som folk forsto. Dette er et viktig anliggende for reformasjonsjubileet som kommer neste år.

1000-1130 Skolegudstjeneste i Lakselv kirke

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, lærere og elever ved Lakselv barneskole

Prost Egil Lønmo ledet gudstjenesten og prekte, en elevgruppe spilte fiolin og gitar og biskopen kom med en hilsen og lyste velsignelsen på kvensk, nordsamisk og norsk.

1300-1345 Fagmøte om frivillighet i menigheten

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, prostiprest Jan Høifødt, kirkeverge Egil Borch, organist Anastasia Dmitrieva

Frivillighet er ikke noe som gjør seg selv. Kirkestaben er avhengig av hjelp for å drive arbeidet så godt som mulig og de frivillige er en stor ressurs for hele menigheten, ikke minst i trosopplæringen. I Porsanger er det ganske god oppslutning om det frivillige arbeidet. Man har vært flink til å være konkret i å utfordre mennesker/foreninger til å være med på ulike kirkelige aktiviteter. Det er viktig at de frivillige medarbeiderne pleies og blir sett for den jobben de gjør i menigheten.

En erfaring man har gjort seg er at folk blir med på enkeltoppgaver innenfor et avgrensa tidsrom. Prosjekter er også enklere å rekruttere frivillighet til enn langtidsengasjement.

"Porsangerne" og Lakselv kirkekor opplever god oppslutning og det rekrutteres av seg selv. Menighetsbladet er selvdrevet, med egen redaksjon og redaktør som ikke er knyttet til kirkelig administrasjon. Dette er en god hjelp for kirkevergen og ivaretar behovet for å se ting utenfra.

I Billefjord er det mye godt dugnadsarbeid og frivillighet. Lokalbefolkningen har eieforhold til kirkebygget og kirkegården og stiller ofte opp når det er behov for vedlikeholdsarbeid og andre praktiske oppgaver. Skoganvarre kirkes venner er et annet eksempel på lokal dugnadsånd som har rehabilitert ei kirke som på mange måter var "fortapt".

1400-1500 Møte med Lakselv videregående skole

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, fung. rektor og lærere

Fung. rektor ønsket velkommen og fortalte kort om skolen og elevsammensetningen. Skole har ca. 60 ansatte. Det er 60 borteboende elever på skolen. I Lakselv har de 31 boplasser som går til de yngste og de som bor lengst unna først. De får gratis frokost ved skolen.

Det er tilsatt en miljøarbeider som jobber for å gi fritidstilbud til elevene utenom skoletid. Skolen opplever at det å være ungdom i dag ikke bare er enkelt. Det er mange utfordringer i forhold til selvbildet og status osv. Borteboende elever blir fulgt tett opp av miljøarbeider for å høre om de trives. Det blir ofte gode samtaler når kontakten har blitt etablert. Miljøarbeiderfunksjonen er svært viktig for disse elevene.

Biskopen takket for det interessante innblikket som ble gitt i forbindelse med borteboende ungdommer i Porsanger.

1700-1850 Andakt på helsetunet

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, prostiprest Jan Høifødt, beboere og ansatte ved Porstun

Prostiprest Jan Høifødt ledet andakten og prekte. Biskopen kom med hilsen til alle de frammøtte lyste velsignelsen på norsk, nordsamisk og kvensk.

Fredag 18. november

0830-0930 Besøk til Skoganvarre kirke

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, Jan Høifødt, Egil Borch, Hans-Trygve Busk, Asfrid Karlsen, Sverre Opdal, Inger-Lise Heløe Stene, John Steinar Dahl, Cato Stene, Else Marit Sarre, Maija Hoikka, Amalie Persen, Åse Stene

Sverre Opdal fortalte om oppveksten i Skoganvarre og det åndelige livet som var knyttet til fjellstua. Barna hadde også samlinger der og det var trespråklig kommunikasjon. Han søkte om å bli konfirmert i Karasjok, hvor det var mer samisk. Veien kom til Skoganvarre i 1924 og til Karasjok i 1933. Om man skulle reise måtte man stort sett bruke apostlenes hester.

Kirka i Skoganvarre var i lang tid, fram til 2013, i dårlig stand med råteskader og plaget av tidligere feilkonstruksjon. En lokal gruppe søkte kommunen om penger til rehabilitering av kirka, og fikk godvilje, men ikke penger. Det ble dermed en oppgave for lokalsamfunnet å gi gaver. Skoganvarre kirkes venner ble oppretta i 2012. Utpå vinteren 2013 ble det klart at det måtte et større prosjekt til for å gjennomføre rehabiliteringa. Generøse donasjoner gjorde at arbeidet kunne begynne. Materialer ble bestilt og var klar til sommeren 2013. Store skader på bygget ble oppdaget, og sakte men sikkert ble bygget rehabilitert. Hvis ingen hadde gjort noe med dette, ville bygget antakelig måtte ha blitt revet.

Prosjektet viste en utrolig dugnadsånd med ca. 1800 timer frivillighet. 3. oktober 1963 ble kirka grunnlagt, og 5. oktober 2013 ble det feiret gudstjeneste i den rehabiliterte kirka.

Biskopen takket for møtet og frivilligheten som ble vist i forbindelse med kirkebygget i Skoganvarre.

1000-1130

Møte med kommunen

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, kirkeverge Egil Borch, MR-leder Oddbjørn Karlsen, FR-kommunerepr. Sølvi Johansen, ordfører Aina Borch, rådmann Bente Larssen

Ordfører innledet og ønsket velkommen. Biskopen fortalte om sine positive inntrykk fra visitasen så langt. Porsanger har mye frivillighet og aktive mennesker i ulike sammenhenger. Porsanger kommune er under administrasjon per tiden, men regner med å være ute av dette i 2017.

Biskopen informerte om situasjonen kirka står overfor ved årsskiftet 2016/2017. Han fortalte om møtet med videregående skole og erfaringene fra borteboerne der. Det trengs tiltak for ungdom i helgene, så de kan møtes og gjøre noe meningsfylt. Det er viktig å få ungdomsklubben i bygda til å fungere slik at ungdommene har et sted å dra til.

Kommunen opplevde mye pågang av flyktninger og asylsøkere i fjor. Det var attraktivt å sende folk dit p.g.a. mange sengeplasser. Denne situasjonen har endret seg og de siste signalene er at mottaket skal stenges. Det er ca. 100 flyktninger igjen i Porsanger nå. Det er en prioritet for kommunen å sørge for at de får tilbud om språkkurs og utdanning og blir tatt imot i lokalsamfunnet.

Neste års budsjett innebærer en økning i tilskuddet til fellestrådet. Tilskudd på 100 000 kr til drift og 150 000 kr til forprosjektering av Lakselv kirke og menighetssal.

Det er behov for sekretær til menighetskontoret. Kirkevergen har for mange oppgaver i tillegg til det daglige administrative. Staben ellers i menigheten kan det ikke kuttes ned på. Kirkevergen må av og til jobbe som kirketjener/graver de ganger det er behov for det. Kommunen vil se på hvilke løsninger som er mest hensiktsmessige og effektive.

Gjelda til kommunen på 830 000 kr skal ses på av kommunestyret. Det er godt håp om at det skal være mulig å finne en løsning som rydder dette problemet av veien.

Trespråkligheten i kommunen er et viktig satsingsområde. Kirka har litt samisk og kvensk i enhver gudstjeneste. De har i tillegg noen definerte samisk-norske og kvensk-norske gudstjenester. Kirka er det stedet hvor kommunens trespråklighet kommer tydeligst til syne i det offentlige rom.

Det kan bli endringer i forvaltningsområdepolitikken. Karasjok, Kautokeino, Tana og Nesseby vil være språkbevaringsområder, mens Porsanger antakelig blir revitaliseringsområde. Tospråklighetsmidlene som tidligere ble tildelt kommunene direkte, blir tatt ut og må nå søkes på av de forskjellige kommunene. Dette utgjør i Porsanger tap av midler på over 1 000 000 kr.

Biskopen takket for et fint møte og den gode dialogen mellom kirka og kommunen.

1300-1400

Tilsynssamtaler

Biskopen hadde tilsynssamtale med prostiprest Jan Høifødt.

1400-1445 Møte med vikar for trosopplæringsmedarbeider

Biskopenen hadde en samtale med vikar for trosopplæringsmedarbeider Torunn Rosseland Paulsen om trosopplæringa i menigheten. Det kom fram at det foreligger en ambisiøs plan i Porsanger og at alt nok ikke kan gjennomføres i løpet av ett år. Det må derfor prioriteres hva som skal gjennomføres fra år til år, og hva som skal være faste innslag i trosopplæringa.

Det er vanskelig å mobilisere frivillige til trosopplæring. Men det fins hederlige unntak som jule- og påskespillet. Her har man lyktes med å få med skolen og foreldre slik at det etableres et eierforhold til prosjektene fra de frivilliges side.

Biskopen utfordret trosopplæringsmedarbeider og menigheten til å forsøke å jobbe mer systematisk for å øke graden av frivillighet. Da vil også planen bli mer gjennomførbar året gjennom uten for stor slitasje på de kirkelig ansatte.

1800-2000 Kveldsgudstjeneste Kistrand kirke

Tilstede: Biskop Øygard, prost Lønmo, rådgiver Bergkåsa, prostiprest Jan Høifødt, MR-leder Oddbjørn Karlsen, kirkeverge Egil Borch, frammøtte til gudstjeneste

Fredag kveld var det gudstjeneste i Kistrand kirke som er 160 år i år. Gudstjenesten ble ledet av prostiprest Jan Høifødt som også holdt preken. Det ble lest tekster både på norsk og samisk. Etter gudstjenesten var det kirkekaffe i menighetshuset. Det var godt oppmøte fra lokalbefolkningen.

Søndag 20. november

1100-1300 Visitagudstjeneste i Lakselv kirke

Gudstjenesten ble innledet med prosesjon og ledet av prost Egil Lønmo fram til preken. Prostiprest Jan Høifødt og Asfrid Karlsen leste tekster, på henholdsvis norsk og samisk. Biskopen forkynte Ordet og prosten ledet forbønnen. Biskopen innstiftet nattverden og avsluttet gudstjenesten sammen med prost og prostiprest, med velsignelsen på kvensk, samisk og norsk.

1315-1430 Visitasmøte

Visitasmøtet ble ledet av Kristin Skare.

Biskopen holdt sitt visitasforedrag.

Aina Hanssen kom et innspill om kirkegårdene i Porsanger. Det er behov for vedlikehold ved flere av gravene og deler av kirkegårdsområdene. Spørsmål om graver berører hele samfunnet og må ivaretas. Det må utarbeides plan for vedlikehold av kirkegårdene i Porsanger.

Prost Egil Lønmo takket planleggingskomiteen for forarbeidet og planarbeidet i forkant av visitasen.

MR-leder Oddbjørn Karlsen takket alle som har bidratt under visitasen og for de som var møtt opp i kirka. Selv om soknepresten dessverre ble sykemeldt før visitasen tok til, gikk det knirkefritt å få gjennomført den. All godheten som ble utvist av folkene i Porsanger under visitasen var til å bli ydmyk og takknemlig av. Til slutt takket han kirkeforeningen for tilstelninga etter kirkekaffen og ønsket alle som var kommet vel hjem.